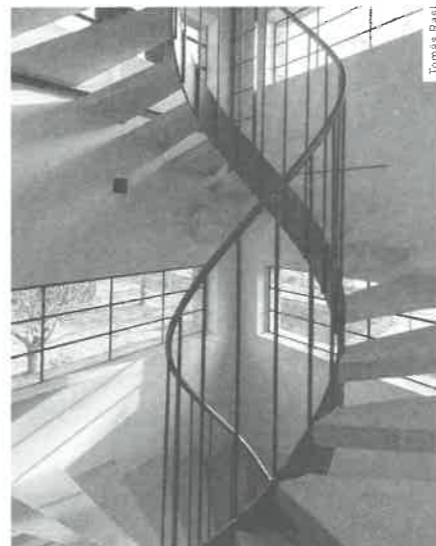

Jiří Poláček

OBNOVU, KTERÁ ZACHOVÁVÁ AUTENTICITU OBJEKTU, NAVRHL ATELIER POLÁČEK VE SPOLUPRÁCI SE STATICOU KANCELÁŘÍ YESTA A DODAVATELSKY ZAŠTÍTILA FIRMA KONSIT A.S.

Tomáš Rásl

VŘETENOVÉ SCHODIŠTĚ VYPLŇUJE PROSTOR VĚŽE, KTERÁ SLOUŽÍ JAKO ROZHLEDNA.

– architektonické články, cihlové rámování oken, členění ocelových oken i fasád, vnitřní okenice či kamenný sokl. Současný vzhled odpovídá plánu z roku 1935, kdy byla přistavěna věžová trafostanice. Rokem 1939 je datována přístavba dílny, skladiště a bytu podle návrhu architekta Jaroslava Raimana. Byla umístěna za hlavní budovou směrem do svahu, zůstala neomítnuta, a tím umožnila rozlišit jednotlivé stavební etapy.

ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ

Rekonstrukce vycházela z principu zachovat původní hodnoty, atmosféru, stavební články, technické detaily, původní prostory a specifičnost domu. Ke stavbě bylo přístupováno jako k památce. Stopy nevhodných pozdějších zásahů byly odstraněny. Nové prvky působí s původní stavbou harmonicky.

Interiér přízemí navozuje svým tvarem, prostorovým řešením, výškou stropů a úpravou oken až sakrální atmosféru. Proto zůstal celistvý, nečleněný příčkami. S ohledem na budoucí provoz domu bylo nové hygienické a technické zázemí umístěno do novodobé přístavby. Ta rozšiřuje půdorys přízemí směrem do svahu mimo hranici záplav a z venkovních pohledů je téměř celá skrytá. Půdorysný tvar má charakter ochranného štítu původní stavby držené svahem.

Z vyšších podlaží vodárny se nabízejí krásné výhledy do údolí a ke kostelu.

Tomáš Rásl

V PODKROVÍ VZNIKLA MÍSTNOST VHODNÁ PRO KLUBOVOU ČINNOST.

Proto je veřejnosti zpřístupněna bývalá trafostanice (věž) a plochá střecha na jižní straně slouží jako terasa. Celý prostor věže je vyplněn zcela novým vřetenovým schodištěm. Tato vertikální podoba ji předurčila k současnému využití pro schody i rozhlednu. Uvnitř jsou proražena slepá okna, přes která se schody propisují i do exteriéru a zároveň hrají důležitou roli pro vnímání domu za tmy při nasvícení.

V hmotovém řešení a pohledovém působení vodárny se během jednotlivých etap výstavby uplatňovaly různé barvy a materiály. Nejstarší přední část byla omítaná, pozdější přístavba z roku 1939 zůstala původně ponechána v režném zdivu. Tento princip je jemně převeden i do současných úprav – jižní a východní fasády přístavby jsou strukturovány vroubkováním.

Pro celkové vzezření domu byla důležitá obnova původních ocelových oken, která byla repasována. Některá okna u dostavby z roku 1939 jsou nově opatřena plechovými okenicemi. Ty ovlivňují jak proporci otvorů, tak jsou i prvkem, který výtvarně doplňuje fasádu podobně jako cihelné orámování u původních oken z 20. let – jedná se záměrně o výrazný prvek dokreslující současnou vrstvu.

Komunikační prostor nejmladší dostavby je zčásti napojen na stropní světlík. V tomto skrytém místě je vytvořena až nečekaná atmosféra plná

Jiří Poláček

PŘIROZENÉ SVĚTLO PROSTUPUJE DO SÁLU I SKRZE OTVORY V NOVÝCH DVEŘÍCH.

přírodního světla, přestože je zapuštěn do svahu. Nově použité i původní materiály se uplatňují ve své ryzosti – neomítané kamenné a cihelné zdivo, pohledové betony. Atmosféru prostoru i přirozené světlo je možné kruhovými okny s nastavitelnými okenicemi v nových dveřích případně vpouštět i do sálu.

KONSTRUKČNÍ A TECHNICKÉ ŘEŠENÍ

Umístění v záplavovém území či poruchy stavby si vyžádaly některá speciální opatření – provádění mikropilot, podchycení nedostatečného založení štítu, milánské stěny k zajištění stavební jámy dostavby, sanace obnažené výtuzě původního stropu, pohledové betony, provázání konstrukcí podlah přízemí do zdí, dodatečné podezdívání, vyztužení rozpraskaného štítu, injektážní clony pro řešení vlhkosti. Kvůli půdní vestavbě byl postaven nový krov, slabé profily stávajícího neumožňovaly zateplení. Dřevěná konstrukce a záklop jsou pohledově příznávy.

V exteriéru byl opraven původní plot se specifickou brankou. Nové schody ke studni u západní strany plní funkci opěrné stěny svahu a vytvářejí niku pro zadní vstup. Na stupně schodů byly použity staré obrubníky z Nebušic. V ulici K Vodárně vznikly nové pohodlnější schody.

Povrchové úpravy fasád a vnitřních stěn byly vytvořeny tradičními technologiemi jako vápenné, aby patinovaly

Tomáš Rásl

KOMUNIKAČNÍ PROSTOR NEJMLADŠÍ DOSTAVBY JE ZČÁSTI NAPOJEN NA STROPNÍ SVĚTLÍK.

a vyvolávaly atmosféru tradičních staveb. Některé podlahy jsou ručně kleťované.

NOVÉ VYUŽITÍ STARÉ VODÁRNY

Původní prostory v přízemí byly předurčeny ke společenským účelům. Bývalá strojárna v nejstarší části slouží jako foyer a kavárna. Toto nejpůsobivější místo lze využít ke komornějším akcím. V zadní části, původní dílně, vznikl velký sál. Na něj navazuje dostavba sloužící jako hygienické, skladové a technické zázemí. Na toalety vede samostatný vstup ze zahrady, což se uplatní při venkovních akcích.

Pro městské prostředí bylo důležité vnitřní obytné prostory otevřít a co nejvíce propojit s okolím skrze prosklené původních plechových vrat, nové otvory, vstupy. Hlavní vchod je řešen bezbariérově. Kavárna je propojena skleněnými dveřmi s věží, přes níž je možné projít do společenského sálu. Druhé nadzemní podlaží objektu je upraveno na byt, z něhož je možné využít terasu na jižní straně. V podkroví je navržen univerzální prostor určený například pro klubovou činnost, a to s vlastním hygienickým zázemím.

Vodárnu v Nebušicích představí výstava v Galerii Jaroslava Fragnera a následná publikace s názvem Industriální situace / architektura konverzí, které připravuje Výzkumné centrum průmyslového dědictví Fakulty architektury ČVUT v Praze. ■

CHVÁLÍME

Nová tvář staré vodárny

Bývalá obecní vodárna s trafostanicí v Nebušicích plnila své poslání od 20. let 20. století. Poslední léta chátrala. Byla zachráněna, přejmenována na Starou vodárnu a od roku 2019 slouží veřejnosti.

Nachází se na výjimečném a pohledově exponovaném místě. Přilehlá zahrada s rybníčkem a potokem nabízí příjemné prostředí a pestré využití. Po mnohaletém chátrání byla v letech 2018–2019 obnovena podle projektu Ateliero Poláček. Vznikl zde víceúčelový sál, klubovna a byt. Náklady na záchranu ve výši 20,2 milionu korun financovala městská část Praha-Nebušice za spoluúčasti Magistrátu hlavního města Prahy.

Z HISTORIE

Rok 1923 vyobrazený na jižním štítu připomíná dostavění nejstarší přední části objektu – vodárny. Dodnes se zachovaly mnohé autentické prvky

TEXT JIŘÍ POLÁČEK, JITKA SKOŘEPOVÁ
FOTO TOMÁŠ RÁSL, JIŘÍ POLÁČEK